

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Затверджений рішенням вченої ради ДДПУ,
протокол №7 від 20 квітня 2021 р.

Зі змінами в редакції, затвердженій рішенням
вченої ради ДДПУ протокол №6 від 27.01.2022 р.

Голова вченої ради С.О. Омельченко

**ТИМЧАСОВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ другий (магістерський)
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ магістр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 01 Освіта/ Педагогіка
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
(код та найменування спеціальності)

Слов'янськ, 2022

I. Преамбула

Тимчасовий стандарт вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет». Другий (магістерський) рівень вищої освіти. Ступінь магістр. Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка. Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями).

Зі змінами в редакції, затвердженій рішенням вченої ради ДДПУ, протокол №6 від 27.01.2022 р.

[Стандарт затверджено рішенням вченої ради Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет», протокол № 7 від «20» квітня 2021 р. і введено в дію наказом ДДПУ № 241 від «26» квітня 2021 р.]

Стандарт розроблено членами комісії спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями).

Члени науково-методичної комісії, призначені наказом ДДПУ № 975 від 31.12.2020 р.:

Набока О.Г.	голова комісії, перший проректор з науково-педагогічної діяльності;
Кадубовський О.А.	кандидат фізико-математичних наук, доцент, декан фізико-математичного факультету;
Лисенко Н.В.	кандидат філологічних наук, доцент, заступник декана філологічного факультету;
Мусхаріна Ю.Ю.	кандидат педагогічних наук, доцент, заступник декана факультету фізичного виховання;
Трефілова Ю.А.	методист навчально-методичного відділу;
Машир Л.М.	методист підрозділу ліцензування, акредитації та підвищення кваліфікації

Фахову експертизу проводили:

1. Хижняк І.А., доктор пед. наук, професор, декан факультету початкової, технологічної та професійної освіти;
2. Саяпіна С.А., доктор пед. наук, професор, декан факультету гуманітарної та економічної освіти

II. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Форми здобуття освіти	Інституційна (очна (денна), заочна)
Освітня кваліфікація	Магістр середньої освіти (за предметною спеціальністю)
Професійна кваліфікація	Вчитель закладу загальної середньої освіти (за предметною спеціальністю)
Кваліфікація в дипломі	Магістр середньої освіти (за предметною спеціальністю). Вчитель (із зазначенням предметної спеціальності).
Опис предметної області	<p><i>Об'єкт вивчення та діяльності:</i> освітній процес у закладі загальної середньої освіти (рівень профільної середньої освіти) за предметною спеціальністю.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> формування у здобувачів здатностей до вирішення задач та проблем інноваційного характеру з організації освітнього процесу у сфері середньої освіти (рівень профільної середньої освіти), зумовлені закономірностями й особливостями сучасної теорії та методики навчання за предметною спеціальністю.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> спеціалізовані концептуальні та інноваційні засади відповідних до предметної спеціальності наук (достатні для формування предметних компетентностей), педагогіки та психології, методики навчання з предметної спеціальності, організації освітнього процесу та управління у сфері середньої освіти (рівень профільної середньої освіти).</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; методики провадження інноваційної діяльності та інтегрування; методи науки відповідно до предметної спеціальності; освітні технології та методики</p>

	<p>формування ключових і предметних компетентностей, моніторингу освітньої діяльності та аналізу педагогічного досвіду, проведення освітніх вимірювань, ефективних способів взаємодії учасників освітнього процесу.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> навчально-методичний інструментарій, обладнання та устаткування, необхідне для формування предметних компетентностей, технічні засоби навчання, сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні ресурси та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні.</p>
Академічні права випускників	Продовження освіти за програмою третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та/або набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
Працевлаштування випускників	<p>Заклади загальної середньої освіти; заклади позашкільної освіти учнівської молоді, зокрема спеціалізованої (профільної мистецької, спортивної).</p> <p>Назва професії (професійної назви роботи) та її код згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»</p> <p>2320 – Вчитель закладу загальної середньої освіти</p>

III. Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за освітніми програмами відповідної спеціальності та результатів навчання

Для здобуття освітнього рівня «магістр» можуть вступати особи, що здобули освітній ступінь «бакалавр» (ОКР «спеціаліст») зі спеціальності 014 Середня освіта (за відповідною предметною спеціальністю) та особи, які здобули ступінь «бакалавр» чи «магістр» (ОКР «спеціаліст») з інших спеціальностей.

ДДПУ має право визнати та перерахувати кредити ЄКТС, отримані за попередньою освітньою програмою підготовки магістра (спеціаліста) за іншою спеціальністю. Максимальний обсяг кредитів ЄКТС, що може бути перерахований, встановлюється цим Стандартом вищої освіти і не може перевищувати 25% від загального обсягу 90 кредитів ЄКТС (22,5 кредити) освітньої програми.

У разі неможливості перерахувати кредити ЄКТС, отримані за попередньою освітньою програмою підготовки магістра (спеціаліста) за іншою спеціальністю, здобувач має право вступити на навчання за відповідною програмою з умовою обов'язкового проходження додаткового періоду компенсаційного навчання в обсязі 30 кредитів ЄКТС.

IV. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня магістра:

- для освітньо-професійної програми становить 90–120 кредитів ЄКТС,
- для освітньо-наукової програми становить 120 кредитів ЄКТС (з яких обсяг дослідницької компоненти обов'язково складає не менше 30%).

В ОП мають бути витримані такі вимоги цього Стандарту:

1. Мінімум **35%** обсягу освітньої програми спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) має бути спрямовано для здобуття загальних та спеціальних компетентностей, визначених цим Тимчасовим Стандартом вищої освіти ДДПУ для спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями). *[в ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]*

2. Загальні та спеціальні компетентності (ЗК, СК), що визначаються цим стандартом, - узгоджуються з трудовими функціями вчителя, визначеними Професійним стандартом вчителя ЗЗСО (2020 р.), та мають досягатися в ході реалізації ОП в повному обсязі.

Загальні, спеціальні та предметні компетентності (ЗК, СК, ПК), що формуються розробниками ОП самостійно відповідно до предметної спеціальності, а також відповідні до них ПРН, відокремлюються від вище вказаного переліку компетентностей та РН, можуть доповнювати, поглиблювати, розширювати зміст К та ПРН, визначених цим стандартом, та/або стосуватися виключно предметної області ОП (визначеної предметною спеціальністю) і досягатися як у визначених цим стандартом ОК, так і в ОК предметної спеціальності. *[в ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]*

3. У структурі обов'язкової частини ОП має бути розподіл освітніх компонент (ОК) на цикл загальної та професійної підготовки; вибіркова частина має становити не менше 25% загального обсягу ОП (тобто 22,5 кредити ЄКТС). *[в ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]*

4. У змісті ОП має бути передбачено не менше 30 кредитів ЄКТС на практичну підготовку (включно з виконанням кваліфікаційної роботи).

Практична підготовка має включати:

- виробничу (педагогічну) практику, обсягом 15 кредитів ЄКТС (10 тижнів), що завершуватися захистом звіту з практичної підготовки. Базами практики є заклади загальної середньої освіти (рівень профільної та базової середньої освіти);
 - кваліфікаційну роботу (КР), обсягом 15 кредитів ЄКТС (10 тижнів), що передбачає проведення дослідження інноваційного характеру та завершується захистом (демонстрацією) перед Атестаційною комісією. *[в ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]*

5. Складові СТРУКТУРИ ЗМІСТУ ОП:

[в ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]

I. Обов'язкова частина (67,5 кр. ЄКТС)

Загальна підготовка (9 кр. ЄКТС):

ОК 1. Філософія освіти і науки (3 кредити ЄКТС)

ОК 2. Сучасні інформаційні технології (для професійної діяльності) (3 кредити ЄКТС)

ОК 3. Іноземна мова (для професійної діяльності) (3 кредити ЄКТС)

Професійна підготовка (28,5 кр.)

ОК 4. Психологія педагогічної діяльності вчителя (3 кредити ЄКТС)

ОК 5. Професійний імідж вчителя (3 кредити ЄКТС)

ОК 6. Управління закладами освіти (за типом закладу) (3 кредити ЄКТС)

ОК 7. Методологія наукового (педагогічного) дослідження (3 кредити ЄКТС)

ОК 8. Методика навчання _____ (за предметною спеціальністю),

// *за змістом - рівень проф. та/або базової середньої освіти

ОК 9 – ОК __. – дисципліни предметної спеціальності

Практична підготовка (30 кр. ЄКТС):

ОК __. Виробнича (педагогічна) практична підготовка (в ЗЗСО) - 15 кредитів (3 сем., 10 тижнів)

ОК __. Кваліфікаційна робота - 15 кредитів (1, 2, 3 сем., 10 тижнів)

II. Вибіркова частина (22,5 кр. ЄКТС):

Передбачає відображення моделей вибору вибіркового компонента (ВК), де:

ВК 1. Дисципліна широкого вибору (ДШВ)(3 кредити ЄКТС).

Вибір ДШВ здійснюється у межах загальноуніверситетського переліку дисциплін та має забезпечувати формування т.зв. м'яких, гнучких (тобто соціальних) навичок /soft skills/.

Решта обсягу вибіркової частини пропонується здобувачам на вибір з метою формування фахових (спеціальних) компетентностей та може реалізовуватися такими моделями:

- поодинокий вибір дисциплін із переліку дисциплін фахового вибору (загального переліку або до кожної позиції ВК окремо);
- блоковий вибір (сукупність дисциплін, об'єднаних спільною тематикою);
- поєднання поодинокого вибору та блокового вибору.

Примітки:

**ОК 1-6*

- загальноуніверситетські дисципліни, що є обов'язковими до вивчення всіма спец. галузі 01 Освіта/ Педагогіка (в обсязі *не менше 18 кредитів*), які спрямовані на забезпечення загальної та психолого-педагогічної складової підготовки за другим (маг.) рівнем;

- за змістом та тематикою мають відповідати предметній області ОП, тобто зосереджуватися на вивченні освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) та підготовці *ВЧИТЕЛЯ*, зокрема враховувати та відображати концептуальні засади реформування середньої освіти та формування НУШ;

- **ОК 4, 5, 6, 8** - мають тематично забезпечувати, зокрема, формування ПРН 05 (Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу, організувати роботу інклюзивного класу) та ПРН 06 (Моделювати, створювати та підтримувати безпечне, ергономічне, інклюзивне освітнє середовище в закладі загальної середньої освіти);

- в **ОК 7.** «Методологія наукового (пед.) дослідження» мають бути включені як окремий модуль питання щодо академічної доброчесності, а також як окремі теми - в ОК 1, 2, 3, 5, 6.

V. Перелік компетентностей випускника, спільних для всіх предметних спеціальностей спеціальності 014 Середня освіта

<p><i>Інтегральна компетентність</i> Магістр – 7 рівень НРК</p>	<p>Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у професійній діяльності з організації та моніторингу освітнього процесу в системі середньої освіти.</p>
<p><i>Загальні компетентності (ЗК)</i></p>	<p>ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p>
	<p>ЗК-2. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p>
	<p>ЗК-3. Здатність спілкуватися іноземною мовою в усній та письмовій формах, використовувати різні стратегії комунікації.</p>
	<p>ЗК-4. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітній та дослідницькій діяльності.</p>
	<p>ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти ініціативу та підприємливість.</p>
	<p>ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії, працювати в команді та автономно.</p>
<p><i>Спеціальні компетентності (СК)</i></p>	<p>СК-1. Здатність усвідомлювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.</p>
	<p>СК-2. Здатність застосовувати інноваційні освітні технології та методики навчання з предметної спеціальності (на рівні профільної середньої освіти) у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.</p>
	<p>СК-3. Здатність організовувати й управляти освітніми та робочими процесами в середній освіті, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, співпраці з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців.</p>
	<p>СК-4. Здатність враховувати різноманітність індивідуальних особистостей здобувачів середньої освіти та взаємодіяти з іншими учасниками освітнього процесу на засадах партнерства та підтримки (наставництво, супервізія, інтервізія тощо).</p>
	<p>СК-5. Здатність моделювати, проектувати та реалізовувати науково-експериментальну діяльність у системі середньої освіти в широких мультидисциплінарних контекстах, нових або незнайомих середовищах за наявності неповної чи обмеженої інформації.</p>
	<p>СК-6. Здатність створювати власний професійний імідж, самопрезентувати результати професійної діяльності, керувати власним життям і кар'єрою.</p>

VI. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (ПРН)

Програмні результати навчання	
ПРН-01	Критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування середньої освіти в Україні в перебігу розв'язання складних задач у широких мультидисциплінарних контекстах.
ПРН-02	Спілкуватися іноземною мовою в усній та письмовій формах, використовувати комунікативні стратегії, формувати у здобувачів здатність до взаєморозуміння, міжособистісної взаємодії.
ПРН-03	Застосовувати методики та інноваційні освітні технології у професійній діяльності у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.
ПРН-04	Організовувати та управляти освітніми процесами у складних, непередбачуваних умовах, що потребують нових стратегічних підходів, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.
ПРН-05	Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу, організовувати роботу інклюзивного класу
ПРН-06	Моделювати, створювати та підтримувати безпечне, ергономічне, інклюзивне освітнє середовище в закладі загальної середньої освіти.
ПРН-07	Планувати, організовувати і здійснювати науково-педагогічні (експериментальні) дослідження у сфері середньої освіти на засадах академічної доброчесності; аналізувати, узагальнювати і презентувати результати дослідження; доводити власну наукову позицію.
ПРН-08	Складати програму саморозвитку та самовдосконалення, обирати ефективний інструментарій самопрезентації результатів власної професійної діяльності, створювати власний професійний імідж.
ПРН-09	Розвивати у здобувачів уміння здійснювати самомотивацію до навчання, аналіз, рефлексію навчальної діяльності, самооцінювання та взаємооцінювання її результативності.

**Для освітніх програм спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
другого (магістерського) рівня**

**КОРЕЛЯЦІЯ ОBOB'ЯЗKОВИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ
З КОМПЕТЕНТОСТЯМИ ТА ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ**

[в ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]

№ ОК	Назва навчальної дисципліни	Компетентності	Програмні результати навчання
ОК 1	Філософія освіти і науки	<p>ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</p> <p>ЗК-2. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>СК-1. Здатність усвідомлювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти, усвідомлювати та поцінювати</p> <p>СК-5. Здатність моделювати, проектувати та реалізовувати науково-експериментальну діяльність у системі середньої освіти в широких мультидисциплінарних контекстах, нових або незнайомих середовищах за наявності неповної чи обмеженої інформації.</p>	<p>ПРН-01. Критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування середньої освіти в Україні у перебігу розв'язання складних задач у широких мультидисциплінарних контекстах.</p> <p>ПРН-07. Планувати, організовувати і здійснювати науково-педагогічні (експериментальні) дослідження у сфері середньої освіти на засадах академічної доброчесності; аналізувати, узагальнювати і презентувати результати дослідження; доводити власну наукову позицію.</p>
ОК 2.	<p>Сучасні інформаційні технології (для професійної діяльності)</p> <p><i>[в ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]</i></p>	<p>ЗК-4. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітній та дослідницькій діяльності.</p>	<p>ПРН-03. Застосовувати методики та інноваційні освітні технології у професійній діяльності у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях</p> <p>ПРН-04. Організовувати та управляти освітніми процесами у складних, непередбачуваних умовах, що потребують нових стратегічних підходів, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.</p>

			ПРН-07. Планувати, організовувати і здійснювати науково-педагогічні (експериментальні) дослідження у сфері середньої освіти на засадах академічної доброчесності; аналізувати, узагальнювати і презентувати результати дослідження; доводити власну наукову позицію.
ОК 3.	Іноземна мова (для професійної діяльності) <i>[в ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]</i>	ЗК-3. Здатність спілкуватися іноземною мовою в усній та письмовій формах, використовувати різні стратегії комунікації	ПРН-02. Спілкуватися іноземною мовою в усній та письмовій формах, використовувати комунікативні стратегії, формувати у здобувачів здатність до взаєморозуміння, міжособистісної взаємодії.
ОК 4.	Психологія педагогічної діяльності вчителя <i>[в ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]</i>	ЗК-2. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК-6. Здатність до міжособистісної взаємодії, працювати в команді та автономно. СК-4. Здатність враховувати різноманітність індивідуальних особистостей здобувачів середньої освіти та взаємодіяти з іншими учасниками освітнього процесу на засадах партнерства та підтримки (наставництво, супервізія, інтервізія тощо). СК-5. Здатність моделювати, проектувати та реалізовувати науково-експериментальну діяльність у системі середньої освіти в широких мультидисциплінарних контекстах, нових або незнайомих середовищах за наявності неповної чи обмеженої інформації. СК-6. Здатність створювати власний професійний імідж, самопрезентувати результати професійної діяльності, керувати власним життям і кар'єрою	ПРН-03. Застосовувати методики та інноваційні освітні технології у професійній діяльності у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях. ПРН-05. Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу, організовувати роботу інклюзивного класу ПРН-06. Моделювати, створювати та підтримувати безпечне, ергономічне, інклюзивне освітнє середовище в закладі загальної середньої освіти. ПРН-09. Розвивати у здобувачів уміння здійснювати самомотивацію до навчання, аналіз, рефлексію навчальної діяльності, самооцінювання та взаємооцінювання її результативності
ОК 5.	Професійний імідж вчителя <i>[в ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]</i>	ЗК-2. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК-4. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітній та дослідницькій діяльності.	ПРН-03. Застосовувати методики та інноваційні освітні технології у професійній діяльності у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях ПРН-04. Організовувати та управляти освітніми процесами у складних, непередбачуваних умовах, що

		<p>ЗК-5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>ЗК-6. Здатність до міжособистісної взаємодії, працювати в команді та автономно.</p> <p>СК-2. Здатність застосовувати інноваційні освітні технології та методики навчання з предметної спеціальності (на рівні профільної середньої освіти) у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях</p> <p>СК-3. Здатність організувати та управляти освітніми та робочими процесами в середній освіті, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, співпраці з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців.</p> <p>СК-4. Здатність враховувати різноманітність індивідуальних особистостей здобувачів середньої освіти та взаємодіяти з іншими учасниками освітнього процесу на засадах партнерства та підтримки (наставництво, супервізія, інтервізія тощо).</p> <p>СК-5. Здатність моделювати, проектувати та реалізовувати науково-експериментальну діяльність у системі середньої освіти в широких мультидисциплінарних контекстах, нових або незнайомих середовищах за наявності неповної чи обмеженої інформації.</p> <p>СК-6. Здатність створювати власний професійний імідж, самопрезентувати результати професійної діяльності, керувати власним життям і кар'єрою</p>	<p>потребують нових стратегічних підходів, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.</p> <p>ПРН-05. Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу, організувати роботу інклюзивного класу</p> <p>ПРН-06. Моделювати, створювати та підтримувати безпечне, ергономічне, інклюзивне освітнє середовище в закладі загальної середньої освіти.</p> <p>ПРН-07. Планувати, організувати і здійснювати науково-педагогічні (експериментальні) дослідження у сфері середньої освіти на засадах академічної доброчесності; аналізувати, узагальнювати і презентувати результати дослідження; доводити власну наукову позицію.</p> <p>ПРН-08. Складати програму саморозвитку та самовдосконалення, обирати ефективний інструментарій самопрезентації результатів власної професійної діяльності, створювати власний професійний імідж.</p> <p>ПРН-09. Розвивати у здобувачів уміння здійснювати самомотивацію до навчання, аналіз, рефлексію навчальної діяльності, самооцінювання та взаємооцінювання її результативності</p>
ОК 6.	<p>Управління закладами освіти (за типом закладу) [в ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]</p>	<p>ЗК-2. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК-4. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітній та дослідницькій діяльності.</p> <p>ЗК-5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>ЗК-6. Здатність до міжособистісної взаємодії, працювати в</p>	<p>ПРН-03. Застосовувати методики та інноваційні освітні технології у професійній діяльності у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях</p> <p>ПРН-04. Організувати та управляти освітніми процесами у складних, непередбачуваних умовах, що потребують нових стратегічних підходів, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-</p>

		<p>команді та автономно.</p> <p>СК-1. Здатність усвідомлювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти, усвідомлювати та поцінювати</p> <p>СК-2. Здатність застосовувати інноваційні освітні технології та методики навчання з предметної спеціальності (на рівні профільної середньої освіти) у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях</p> <p>СК-3. Здатність організувати та управляти освітніми та робочими процесами в середній освіті, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, співпраці з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців.</p> <p>СК-4. Здатність враховувати різноманітність індивідуальних особистостей здобувачів середньої освіти та взаємодіяти з іншими учасниками освітнього процесу на засадах партнерства та підтримки (наставництво, супервізія, інтервізія тощо).</p> <p>СК-5. Здатність моделювати, проектувати та реалізовувати науково-експериментальну діяльність у системі середньої освіти в широких мультидисциплінарних контекстах, нових або незнайомих середовищах за наявності неповної чи обмеженої інформації.</p> <p>СК-6. Здатність створювати власний професійний імідж, самопрезентувати результати професійної діяльності, керувати власним життям і кар'єрою</p>	<p>комунікаційні технології та цифрові сервіси</p> <p>ПРН-05. Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу, організувати роботу інклюзивного класу</p> <p>ПРН-06. Моделювати, створювати та підтримувати безпечне, ергономічне, інклюзивне освітнє середовище в закладі загальної середньої освіти</p> <p>ПРН-07. Планувати, організувати і здійснювати науково-педагогічні (експериментальні) дослідження у сфері середньої освіти на засадах академічної доброчесності; аналізувати, узагальнювати і презентувати результати дослідження; доводити власну наукову позицію.</p> <p>ПРН-08. Складати програму саморозвитку та самовдосконалення, обирати ефективний інструментарій самопрезентації результатів власної професійної діяльності, створювати власний професійний імідж.</p> <p>ПРН-09. Розвивати у здобувачів уміння здійснювати самомотивацію до навчання, аналіз, рефлексію навчальної діяльності, самооцінювання та взаємооцінювання її результативності</p>
ОК 7.	<p>Методологія наукового (педагогічного) дослідження [в ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]</p>	<p>[ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]</p> <p>ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</p> <p>ЗК-2. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>СК-1. Здатність усвідомлювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти,</p>	<p>[ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]</p> <p>ПРН-01. Критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування середньої освіти в Україні у перебігу розв'язання складних задач у широких мультидисциплінарних контекстах.</p> <p>ПРН-03. Застосовувати методики та інноваційні освітні</p>

		<p>усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.</p> <p>СК-2. Здатність застосовувати інноваційні освітні технології та методики навчання з предметної спеціальності (на рівні профільної середньої освіти) у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях</p> <p>СК-5. Здатність моделювати, проєктувати та реалізовувати науково-експериментальну діяльність у системі середньої освіти в широких мультидисциплінарних контекстах, нових або незнайомих середовищах за наявності неповної чи обмеженої інформації.</p> <p>СК-6. Здатність створювати власний професійний імідж, самопрезентувати результати професійної діяльності, керувати власним життям і кар'єрою</p>	<p>технології у професійній діяльності у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях</p> <p>ПРН-04. Організовувати та управляти освітніми процесами у складних, непередбачуваних умовах, що потребують нових стратегічних підходів, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.</p> <p>ПРН-07. Планувати, організовувати і здійснювати науково-педагогічні (експериментальні) дослідження у сфері середньої освіти на засадах академічної доброчесності; аналізувати, узагальнювати і презентувати результати дослідження; доводити власну наукову позицію.</p> <p>ПРН-08. Складати програму саморозвитку та самовдосконалення, обирати ефективний інструментарій самопрезентації результатів власної професійної діяльності, створювати власний професійний імідж.</p>
<p>ОК 8.</p>	<p>Методика навчання</p> <p>(за предметною спеціальністю)</p> <p><i>[в ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]</i></p>	<p><i>[ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]</i></p> <p>ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</p> <p>ЗК-2. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК-4. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітній та дослідницькій діяльності.</p> <p>ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії, працювати в команді та автономно.</p> <p>СК-1. Здатність усвідомлювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.</p> <p>СК-2. Здатність застосовувати інноваційні освітні технології та методики навчання з предметної спеціальності (на рівні</p>	<p><i>[ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]</i></p> <p>ПРН 1. Критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування середньої освіти в Україні в перебігу розв'язання складних задач у широких мультидисциплінарних контекстах.</p> <p>ПРН 3. Застосовувати методики та інноваційні освітні технології у професійній діяльності у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.</p> <p>ПРН 4. Організовувати та управляти освітніми процесами у складних, непередбачуваних умовах, що потребують нових стратегічних підходів, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.</p> <p>ПРН 5. Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу, організувати роботу інклюзивного класу</p>

		<p>профільної середньої освіти) у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.</p> <p>СК-3. Здатність організувати й управляти освітніми та робочими процесами в середній освіті, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, співпраці з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців.</p> <p>СК-4. Здатність враховувати різноманітність індивідуальних особистостей здобувачів середньої освіти та взаємодіяти з іншими учасниками освітнього процесу на засадах партнерства та підтримки (наставництво, супервізія, інтервізія тощо).</p> <p>СК-5. Здатність моделювати, проектувати та реалізовувати науково-експериментальну діяльність у системі середньої освіти в широких мультидисциплінарних контекстах, нових або незнайомих середовищах за наявності неповної чи обмеженої інформації.</p> <p>СК-6. Здатність створювати власний професійний імідж, самопрезентувати результати професійної діяльності, керувати власним життям і кар'єрою.</p>	<p>ПРН 6. Моделювати, створювати та підтримувати безпечне, ергономічне, інклюзивне освітнє середовище в закладі загальної середньої освіти</p> <p>ПРН 7. Планувати, організувати і здійснювати науково-педагогічні (експериментальні) дослідження у сфері середньої освіти на засадах академічної доброчесності; аналізувати, узагальнювати і презентувати результати дослідження; доводити власну наукову позицію.</p> <p>ПРН 8. Складати програму саморозвитку та самовдосконалення, обирати ефективний інструментарій самопрезентації результатів власної професійної діяльності, створювати власний професійний імідж.</p> <p>ПРН 9. Розвивати у здобувачів уміння здійснювати самомотивацію до навчання, аналіз, рефлексію навчальної діяльності, самооцінювання та взаємооцінювання її результативності.</p>
ОК 9 ОК _	<i>дисципліни предметної спеціальності</i>		
ОК _	Виробнича (педагогічна) практична підготовка <i>[в ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]</i>	<p><i>[ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]</i></p> <p>ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</p> <p>ЗК-2. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК-4. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітній та дослідницькій діяльності.</p> <p>ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії, працювати в команді та автономно.</p> <p>СК-1. Здатність усвідомлювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти,</p>	<p><i>[ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]</i></p> <p>ПРН 1. Критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування середньої освіти в Україні в перебігу розв'язання складних задач у широких мультидисциплінарних контекстах.</p> <p>ПРН 3. Застосовувати методики та інноваційні освітні технології у професійній діяльності у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.</p> <p>ПРН 4. Організувати та управляти освітніми процесами у складних, непередбачуваних умовах, що потребують нових стратегічних підходів, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців,</p>

		<p>усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.</p> <p>СК-2. Здатність застосовувати інноваційні освітні технології та методики навчання з предметної спеціальності (на рівні профільної середньої освіти) у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.</p> <p>СК-3. Здатність організувати й управляти освітніми та робочими процесами в середній освіті, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, співпраці з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців.</p> <p>СК-4. Здатність враховувати різноманітність індивідуальних особистостей здобувачів середньої освіти та взаємодіяти з іншими учасниками освітнього процесу на засадах партнерства та підтримки (наставництво, супервізія, інтервізія тощо).</p> <p>СК-5. Здатність моделювати, проектувати та реалізовувати науково-експериментальну діяльність у системі середньої освіти в широких мультидисциплінарних контекстах, нових або незнайомих середовищах за наявності неповної чи обмеженої інформації.</p> <p>СК-6. Здатність створювати власний професійний імідж, самопрезентувати результати професійної діяльності, керувати власним життям і кар'єрою.</p>	<p>використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.</p> <p>ПРН 5. Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу, організувати роботу інклюзивного класу</p> <p>ПРН 6. Моделювати, створювати та підтримувати безпечне, ергономічне, інклюзивне освітнє середовище в закладі загальної середньої освіти</p> <p>ПРН 7. Планувати, організувати і здійснювати науково-педагогічні (експериментальні) дослідження у сфері середньої освіти на засадах академічної доброчесності; аналізувати, узагальнювати і презентувати результати дослідження; доводити власну наукову позицію.</p> <p>ПРН 8. Складати програму саморозвитку та самовдосконалення, обирати ефективний інструментарій самопрезентації результатів власної професійної діяльності, створювати власний професійний імідж.</p> <p>ПРН 9. Розвивати у здобувачів уміння здійснювати самомотивацію до навчання, аналіз, рефлексію навчальної діяльності, самооцінювання та взаємооцінювання її результативності.</p>
ОК_	<p>Кваліфікаційна робота [в ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]</p>	<p>[ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]</p> <p>ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</p> <p>ЗК-2. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК-3. Здатність спілкуватися іноземною мовою в усній та письмовій формах, використовувати різні стратегії комунікації.</p> <p>ЗК-4. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітній та дослідницькій діяльності.</p> <p>ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>СК-1. Здатність усвідомлювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти,</p>	<p>[ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]</p> <p>ПРН 1. Критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування середньої освіти в Україні в перебігу розв'язання складних задач у широких мультидисциплінарних контекстах.</p> <p>ПРН 2. Застосовувати методики та інноваційні освітні технології у професійній діяльності у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.</p> <p>ПРН 4. Організувати та управляти освітніми процесами у складних, непередбачуваних умовах, що потребують нових стратегічних підходів, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.</p>

	<p>усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.</p> <p>СК-2. Здатність застосовувати інноваційні освітні технології та методики навчання з предметної спеціальності (на рівні профільної середньої освіти) у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.</p> <p>СК-5. Здатність моделювати, проектувати та реалізовувати науково-експериментальну діяльність у системі середньої освіти в широких мультидисциплінарних контекстах, нових або незнайомих середовищах за наявності неповної чи обмеженої інформації.</p> <p>СК-6. Здатність створювати власний професійний імідж, самопрезентувати результати професійної діяльності, керувати власним життям і кар'єрою.</p>	<p>ПРН 7. Планувати, організовувати і здійснювати науково-педагогічні (експериментальні) дослідження у сфері середньої освіти на засадах академічної доброчесності; аналізувати, узагальнювати і презентувати результати дослідження; доводити власну наукову позицію</p>
--	--	--

VII. Форми атестації здобувачів спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) другого (магістерського) рівня вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	[ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.] Атестація здійснюється у формі: публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи
Вимоги до кваліфікаційної роботи:	[ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.] Кваліфікаційна робота передбачає самостійне розв'язання складної задачі у сфері середньої освіти (за предметною спеціальністю), що потребує проведення досліджень та/або здійснення інновацій, характеризується невизначеністю умов і вимог. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, має бути розміщена на офіційному сайті або в репозитарії ДДПУ
*	Додатковою формою атестації може бути визначено Атестаційний екзамен у разі реалізації інтердисциплінарної ОП, за якою провадиться підготовка здобувачів за поєднанням предметних спеціальностей

VIII. Вимоги професійних стандартів у разі їх наявності

Повна назва та реквізити відповідного Професійного стандарту	Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом мол. спеціаліста)». Наказ Мінекономіки № 2736 від 23.12.2020 року
Особливості Стандарту вищої освіти, пов'язані з наявністю Професійного стандарту	Кореляція компетентностей та трудових функцій вчителя закладу загальної середньої освіти (Професійний стандарт) із компетентностями та програмними результатами навчання (Стандарт вищої освіти)

**УЗГОДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНДАРТУ ВЧИТЕЛЯ
ІЗ ТИМЧАСОВИМ СТАНДАРТОМ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДВНЗ ДДПУ
для спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)**
[ред., затв. рішенням вч. ради ДДПУ, прот. №6 від 27.01.22р.]

Компетентності та трудові функції вчителя закладу загальної середньої освіти (Професійний стандарт)	ТСВО ДДПУ для 014 СО
Загальні компетентності	
ЗК 1. Здатність діяти відповідально і свідомо	СК 1
ЗК 2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня	ЗК6
ЗК 3. Здатність виявляти та цінувати національну українську культуру	СК1
ЗК 4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до своїх обов'язків	ЗК1, ЗК5, СК1, СК 2, СК3
ЗК 5. Здатність до генерування нових ідей, виявлення і розв'язання проблем, ініціативності і підприємливості	ЗК1, ЗК5,
Трудові функції та професійні компетентності вчителя.	
<i>А. Навчання учнів предметів</i>	ЗК 1-6, СК1-3
А.1. мовно-комунікативна;	
А 2. предметно-методична;	
А 3. інформаційно-цифрова;	
<i>Б. партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу</i>	ЗК6, СК 3-5
Б 1. психологічна;	
Б 2. емоційно-етична;	
Б3. педагогічне партнерство;	
<i>В. Участь в організації безпечного та здорового середовища</i>	СК 3-5
В 1. інклюзивна;	
В 2. здоров'язберезувальна;	
В 3. проєктувальна;	
<i>Г. Управління освітнім процесом</i>	ЗК1-6, СК 1-6
Г 1. прогностична;	
Г 2. організаційна;	
Г 3. оцінювально-аналітична;	
<i>Д. Безперервний професійний розвиток</i>	ЗК1-6, СК 1-6
Д 1. інноваційна;	
Д 2. рефлексивна	
Д 3. Здатність до навчання впродовж життя	

ІХ. Перелік нормативних документів, на яких базується Стандарт вищої освіти

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс] (у редакції від 26.02.2021). <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] (у редакції від 01.01.2021). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Концепція розвитку педагогічної освіти [Електронний ресурс] / МОН України // Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 р. <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
4. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Затверджені Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584. https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/2020-metod-rekomendacziyi.docx
5. Національна рамка кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>).
6. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» Наказ Мінекономіки № 2736 від 23.12.2020 р. <https://www.me.gov.ua/ascod/List?lang=uk-UA&id=d6a26174-d0fd-406b-9c30-7a4043f04eb5&tag=SistemaOblikuPublichnoiInformatsii&pageNumber=8&fCtx=inName&fSort=date&fSdir=desc>
7. Постанова КМУ від 29.04.2015 №266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (зі змінами у редакції від 01.02.2017). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p>
8. Про затвердження Переліку предметних спеціальностей спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)», за якими здійснюється формування і розміщення державного замовлення та поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей) в системі підготовки педагогічних кадрів. Наказ МОНУ № 506 від 12.05.2016 р. (зі змінами у ред. від 31.05.2019). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0798-16>
9. Закон України «Про повну загальну середню освіту» [Електронний ресурс] (зі змінами у редакції від 01.08.2020) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>

Корисні посилання:

1. Стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) // URL: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf.
2. Концепція нової української школи. <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/07/konceptziya.pdf>
3. EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій) // URL : <https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-efq/files/en.pdf>
<https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page>
4. QF EHEA 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО) // URL : http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf
5. ISCED (Міжнародна стандартна класифікація освіти, МСКО) 2011 // URL : <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>
6. ISCED-F (Міжнародна стандартна класифікація освіти – Галузі, МСКО-Г) 2013 // URL : <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>
7. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) та загальними компетентностями та прикладами стандартів. <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
8. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад. : В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100 с. – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?download=83:hlosarii-terminiv-vyshchoi-osvity-2014-r-onovlene-vydannia-z-urakhuvanniam-polozhen-novoho-zakonu-ukrainy-pro-vyshchu-osvitu&start=80>
9. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти. <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?download=82:bolonskyi-protsees-nova-paradyhma-vyshchoi-osvity-yu-rashkevych&start=80>
10. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд. <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?download=88:rozvytok-systemy-zabezpechennia-iakosti-vyshchoi-osvity-ukrainy&start=80>
11. Розроблення освітніх програм : методичні рекомендації / Авт. : В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 120 с. <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?download=84:rozroblennia-osvitnikh-prohram-metodychni-rekomendatsii&start=80>